

Demografia historyczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka i ekonomia w dziejach		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 18GEDS.11K.01416.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Tadeusz Janicki		
Prowadzący zajęcia	Tadeusz Janicki		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z pojęciem demografii historycznej, jej rolą jako nauki pomocniczej historii, teoriami ludnościowymi, przyczynami procesów demograficznych generujących zmiany w strukturze i rozmieszczeniu ludności oraz ruchach naturalnym i migracyjnym
C2	zapoznanie studentów z metodami pomiaru, opisu i analizy procesów demograficznych zarówno w okresach, których świadectwem są często niekompletne i pośrednie dane źródłowe, jak i w tzw. epoce statystycznej, ze szczególnym naciskiem na procesy demograficzne w dziejach Polski
C3	uświadomienie studentom historycznych implikacji procesów demograficznych oraz wpływu zjawisk demograficznych na procesy społeczno-gospodarcze i polityczne

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada podstawową wiedzę na temat demografii historycznej i teorii demograficznych oraz ich zastosowań w ramach nauk humanistycznych i społecznych oraz zna terminy specjalistyczne z tej dziedziny; zna podstawowe metody analizy źródeł historycznych dotyczących zjawisk demograficznych oraz dostrzega związki między demografią a ekonomią, kulturą i polityką oraz złożoność i wielokierunkowość procesów społeczno-gospodarczych	GED_K1_W01, GED_K1_W02, GED_K1_W03, GED_K1_W07, GED_K1_W10	Kolokwium pisemne
W2	posiada podstawową wiedzę na temat historii zaludnienia ziem polskich i świata, rozumie znaczenie badań demograficznych oraz wpływ uwarunkowań geograficzno-politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych na procesy demograficzne, a także rozumie interakcje zachodzące między tymi zjawiskami i procesami demograficznymi na poziomach: lokalnym, regionalnym i globalnym	GED_K1_W04, GED_K1_W07, GED_K1_W10	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny, przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego, uwzględniając specyfikę źródeł historycznych dotyczących zjawisk demograficznych, oraz prezentować ich wyniki	GED_K1_U01, GED_K1_U02, GED_K1_U07, GED_K1_U08	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest świadom/a konieczności przestrzegania norm etycznych w pracy historyka, socjologa i ekonomisty oraz wykazuje samodzielność i niezależność myśli, szanując w tym względzie prawa innych osób	GED_K1_K01, GED_K1_K04, GED_K1_K05	Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Demografia i jej subdyscypliny. Źródła i zakres informacji demograficznych.	W1, U1, K1	Ćwiczenia
2.	Demografia historyczna jako przedmiot nauczania i nauka pomocnicza historii.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
3.	Teorie demograficzne.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
4.	Liczba i rozmieszczenie ludności Polski i świata w dziejach.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
5.	Źródła i metody do badania stanu zaludnienia i ruchu naturalnego ludności na ziemiach polskich do końca XVIII wieku.	W1, U1, K1	Ćwiczenia
6.	Źródła i metody do badania stanu zaludnienia i ruchu naturalnego ludności na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.	W1, U1, K1	Ćwiczenia
7.	Rozwój eugeniki w Wielkiej Brytanii na przełomie XIX i XX wieku.	W2, U1, K1	Ćwiczenia
8.	Następstwa demograficzne i gospodarcze epidemii w I Rzeczypospolitej (XVI-XVIII w.).	W2, U1, K1	Ćwiczenia
9.	Struktura narodowościowa na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
10.	Industrializacja, migracja i urbanizacja od XIX do XXI wieku.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
11.	Główne procesy demograficzne w Polsce i na świecie w XIX i XX wieku.	W2, U1, K1	Ćwiczenia
12.	Problemy demograficzne współczesnego świata.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Przygotowanie prezentacji multimedialnej i zaliczenie kolokwium pisemnego. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kukło C., Demografia Rzeczypospolitej przedrozbiorowej, Warszawa 2009.
2. Okólski M., Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Warszawa 2005.

Dodatkowa

1. Gawryszewski A., Ludność Polski w XX wieku, Warszawa 2005.
2. Karpiński A., W walce z niewidzialnym wrogiem. Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku i ich następstwa demograficzne, społeczno-ekonomiczne i polityczne, Warszawa 2000.
3. Choroba i śmierć w perspektywie społecznej w XIII-XXI wieku, red. D. Chojecki, E. Włodarczyk, Warszawa 2010.
4. Struktury demograficzne rodziny na ziemiach polskich do połowy XX wieku. Przegląd badań i problemów, red. P. Guzowski, C. Kukło, Białystok 2014.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GED_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych związanych z własną pracą zawodową i życiem społecznym
GED_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do prezentowania niezależnego stanowiska z poszanowaniem różnych innych punktów widzenia w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-gospodarczym i zawodowym
GED_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swej wiedzy, umiejętności, działań i kompetencji zawodowych oraz doceniania znaczenia wiedzy do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych
GED_K1_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować i realizować proces uczenia się przez całe życie
GED_K1_U02	Absolwent/ka potrafi poszukiwać, gromadzić, analizować i wykorzystywać różnego rodzaju źródła i pochodzące z nich informacje historyczne i współczesne, stosując wybrane metody i narzędzia z zakresu badań historycznych i ekonomicznych
GED_K1_U07	Absolwent/ka potrafi objaśniać i poprawnie stosować podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych oraz ekonomicznych
GED_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować spójne wypowiedzi i komunikować się w mowie i piśmie na tematy dotyczące zagadnień historyczno-gospodarczych i ekonomicznych, używając języka specjalistycznego
GED_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wybrane zagadnienia z zakresu historii świata i ziem polskich, związane z cechami i aktywnością człowieka jako podmiotu działającego w obszarach życia gospodarczego, politycznego, społecznego i kulturowego
GED_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową terminologię z zakresu nauk historycznych oraz podstawową terminologię z obszaru nauk humanistycznych
GED_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawową terminologię z obszaru nauk społecznych
GED_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym procesy gospodarcze w dziejach, ich skutki, wzajemne zależności oraz uwarunkowania polityczne, społeczne, kulturowe, środowiskowe i instytucjonalne w wymiarze lokalnym, europejskim i światowym
GED_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie relacje i zależności pomiędzy przeszłością a współczesnością, szczególnie w odniesieniu do zjawisk i procesów gospodarczych
GED_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie gospodarczą rolę zjawisk demograficznych oraz podstawowe metody demografii i statystyki historycznej